

Boros Imre: Ez már az euró alkonya

2015 január 21. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

A közös európai pénz ötlete évszázados hagyományokkal bír. A kései középkorban a kontinens különböz? országaiban a közös nevez?re hozott pénz (ezüstpénz) mindennapos használatban volt.

A meghatározott súlyú és finomságú ezüstb?l a különböz? országokban vert tallérok tették lehet?vé a keresked?k

számára, hogy kikerülve a költséges átváltásokat, más országok tallérjait is elfogadhassák, és a sajátjukkal is fizethessenek.

Az Európai Unió el?djében, a hat tagországgal bíró Európai Gazdasági Közösségben is szinte az együttm?ködés kezdetét?l foglalkoztak egy közös pénznem megteremtésének a gondolatával. Még 1970-ben, az akkori luxemburgi pénzügyminiszter, Pierre Werner neve alatt jelent meg az els? széles körben megvitatott dolgozat az egységes valutáról, amit 1970-t?l 1980-ig akartak bevezetni. A Werner-terv valós alternatívát akart adni a gyakori árfolyammozgásoknak alávetett nemzeti valuták helyett, ami nagyfokú biztonságot nyújtott volna a kereskedelemnek, idegenforgalomnak és a t?kemozgásoknak egyaránt.

Az évtizedes felkészülési szakasz a gazdaságpolitikák összehangolásáról szólt volna a legszélesebb értelemben véve, magába foglalva a kiegyenlített fizetési mérlegeket, a pénzromlás ütemének összehangolását és még az adópolitikák összehangolását is, szinte minden olyan területen, ami biztosítéka a stabil pénznemnek, anélkül azonban, hogy Werner egy szuperállamot állított volna a közös pénz fölé.

Ez felelt meg akkoriban a nemzetek Európáját megálmodó alapítók terveinek. Az 1973-ban kezd?d? és azóta az energiapiacon végbement drámai fejlemények azonban romba döntötték a felkészülést. A drasztikus k?olajár-emelkedések inkább növelték, mint mérsékelték volna a tagországokban a közös pénz iránti vonzalmat. A drámai mértékben megnövekedett finanszírozási igényeket a tagországok az olajexportáló államokban felhalmozódó dollármilliárdok beforgatásával fedezték. A k?olajjegyzéseket akkor és még ma is dollárban határozták meg. Akik k?olajat akartak vásárolni, a bankoktól dollárkölcsönt kértek, vagy dollárt vásároltak, ami árbevételként a k?olajexportálókhoz folyt, akik viszont a nemzetközi bankrendszer segítségével visszaforgatták az összegeket Európába, és fedezték a halmozódó fizetésimérleg-deficiteket.

A korábban csíráiban már meglév? euró-dollár piac rohamosan ezermilliárd dolláros nagyságúvá n?tt. Az euró tényleges bevezetésekor az érintett tagországok gazdasági helyzete lényegesen eltért attól, amit Werner annak idején ideálisnak írt le ahhoz, hogy az európai közösség megteremtse saját fizet?eszközét. Egyes tagországok államadóssága már a belépéskor messze az elfogadható szint fölött volt, ráadásul a korábbi nemzeti valuták euróra történ? átváltása sem történt olyan árfolyamon, ami segítette volna a felhalmozott feszültségek oldását,

szinte be volt kódolva, hogy egyes országok még inkább eladósodnak, mások pedig hatalmas többleteket halmoznak majd fel.

Hatékony intézkedések az eredeti egyensúlyi normákhoz történ? visszatérés érdekében nem történtek, a maastrichti – kötelez?nek mondott – kritériumok betartása malaszt maradt. Az er?s pozícióban lév? országcsoport abban volt érdekelt, hogy áruit értékesítse, a gyengék pedig abban, hogy a halmozódó hiányokat olcsó euróval finanszírozzák. Az eurozóna pénzforgalmának nagyobbik hányada amúgy sem az Európai Központi Bank által euróban dominált kereskedelmi papírok viszont-leszámítolásából, hanem a dollár euróra történ? átváltásából származott. Az Európában forgó euro-dollárokat kiegészítette az a növekv? dolláráradat, ami az Egyesült Államok krónikus fizetésimérleg-deficitje miatt áradt a régi kontinensre.

Az euró lényegében bevezetése óta inkább domesztikált euró-dollár, mintsem egy autonóm jegybank által életre hívott, hitelszükséglet szülte pénztömeg eredménye. Az euró valóságos dollárkötöttsége igazán a 2008-ban kezd?dött pénzügyi válság óta vált nyilvánvalóvá. Kiváltképp akkor, amikor az Egyesült Államokból érkezett „mérgez?” hitelcsomagok miatti veszteségleírások és t?kevesztések, és a következményként kialakuló likviditási gondokat éppen az amerikai Federal Reserve oldotta fel azzal, hogy dollárhitelekben részesített európai bankokat, amelyek a dollárt euróra váltották, és így lettek újra fizet?képesek. Normális esetben, ha az Európai Központi Bank valóban autonóm intézmény lenne, neki kellett volna közvetlenül a zsebébe nyúlnia és biztosítani a likvid eszközöket. Erre csak kés?bb nyílt lehet?sége, amikor a görög hitelleírásokon elszenvedett veszteségekért a bankokat a hihetetlen olcsó források rendelkezésre bocsátásával kárpótolta. Ehhez azonban New York rábólintására is szükség volt.

Ma már arra is bólintottak New Yorkban, s?t szorgalmazták – amir?l az Európai Központi Bank korábbi elnöke még rémálmában sem szeretett volna hallani –, hogy a pénzintézet vásárolja fel a zóna országainak államkötvényét, ahogy teszi ezt a Federal Reserve az Egyesült Államokban már régóta, ha erre támad kedve. (A Magyar Nemzeti Bank esetében ez a halálos b?n kategóriáját képezi a ma is a „piacvezet?” dogma szerint.) Mára az Európai Központi Bank a gyakorlatban úgy m?ködik, mint a Federal Reserve legújabb tagbankja, azzal a különbséggel, hogy nem küldhet tagot az igazgatóságába, és dollár helyett a bankjegyekre euró van írva, aminek az árfolyamát és kamatát a háttérb?l lehet tetszés szerint mozgatni.

Ha halkan is, de megkondult a lélekharang az euró mint autonóm európai közös pénz felett. Ilyen nagyban még nem látott a világ pénzforgalom-hódítást, kicsiben azonban igen. Luxemburg frankja és a belga frank m?ködött így hosszú ideig, noha ott csak a kis címleteken jelent meg a luxemburgi lenyomat, a nagyok eleve csak belga nyomattal készültek. Ilyen volt a dollár és a kubai peso kapcsolata is egészen Castróig. Az euroatlanti kereskedelmi és beruházásvédelmi egyezmény útjába váratlan sziklarögök gördültek ugyan, az európai kormányok finanszírozásának esélyeit azonban már nem Európában teremtik meg.

Boros Imre – magyarhirlap.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!
www.flagmagazin.hu

Ajánló